

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre	2 kor.	Egészévre	8 kor.
Fél évre	4 „	Egyes szám ára	20 fillér

Felolós szerkesztő:

ZÁDORY KÁROLY.

Laptulajdonos:

FIGULI ANTAL.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz czimzendők. — Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

A községi háztartás.

Petrozsény község előljárósága elkészítette az 1902. évre vonatkozó költségvetési előirányzatot. Legközvetlenebbül érinti ezen ügy az adófizető polgárok érdekét azért is, mert a szükségletek nagy része a terhükre kirovandó póttadóval fedeztetik, de azért is, mert jogos ellenszolgáltatást követelhetnek.

A bevételi, különösen pedig a kiadási tételek nagyobb részére nézve indokolt, alapos észrevételek tehetők, mindazonáltal ezuttal csak a főbb kérdéseket érintjük, midőn eleve kijelentjük, hogy a köz költség-előirányzat az adózó polgárok jogos kívánalmainak kielégítésére több irányban nem nyújt kilátást. A költségvetés proponált tételeivel bizonyítjuk be:

Köztisztaság czim alatt 500 korona van kiadásul felvéve. Elképzelhető-e, hogy ezen összeggel Petrozsény elutasíthatlan köztisztasági kiadásai fedeztessenek.

Közegészségi kiadások czimén — a községi orvos javadalmazásával együtt — 200 korona van előirányozva. Képzelhető-e ennél nagyobb képtelenség. Hunyadvármegye legnépesebb — 8000-nél több lelket számláló — községe a községi orvos javadalmazásával együtt adózó polgárai, lakosai legdrágább kincsének védelmét — csak ennyire becsülné? az orvosi állást és kvalifikációt. Szégyeljük ezen kérdést tovább bolygatni.

Tűzrendőri szolgálat ellátására egy fillér sincsen a költségvetésbe felvéve. Tűzoltóságról köteles a község gondoskodni. Ez pedig költségbe

kerül. Hogy oly hosszas vajadás után a tűzoltóegyletet, megszületett, abból nem következik, hogy anyagi támogatás nélkül képes és köteles élni. Fájdalom, ezen az áldásos intézményen a veszületett gyengeség szimptomái már is észlelhetők. A parancsoló szükség hozta létre s pusztulni hagyja a közöny. Istápolni első sorban a község köteles s ennek gondoskodására világot vet a közszemlére tett költségvetési előirányzat. Avagy tán ezen intézmény fennállása s korszerű fejlesztése egyébként van biztosítva? Dehogyan! Az a rendelkezésre álló párszáz korona, a legszükségesebb beruházásokra és felszerelésekre sem nyújt elegendő fedezetet. Ez sem indokolja tehát azt az evidens közönyt, mely e tekintetben a tervezetből kiviláglik.

A kiadások 13 tétele pedig egyenes ignorálása a képviselőtestület azon rendelkezésének, hogy addig is, míg községháza iránt gondoskodás történik, az előljáróság béreljen a lehetőségig megfelelő hivatal-helyiséget. Az előirányzathoz az tűnik ki, hogy a jövő évben is két szűk szobába lesz zsufolva: a bíró, másodbíró, két jegyző, a pénztárnok, a közgyám, az anyakönyvvezető, az írnök, a díjnokok, a kézbesítő, a hivatalszolga, a rendőrök stb. És ugyanott tartja tanácskozásait az előjárói tanács és a képviselőtestület s ezenkívül ott tartatnak a községbíráskodási tárgyalások is. Ha lehetséges a közigazgatási teendőket így is elvégezni, akkor elismerjük, hogy homályos sejtelmünk sincsen az adminisztrációról.

Tudvalevőleg törlesztési kölcsön felvételét határozta el a képviselőtestület. Ezt mulaszthatlanul effektuálni kell. A jövő évben törlesztendő részlet

fedezetéről sem történik az előirányzatban gondoskodás.

A tisztviselők, a kezelő és szolgaszemélyzet javadalmazására vonatkozó tételeknek beillesztésénél mérvadó a községi szabályrendelet. Igen, csak-hogy a szervezkedés folytán szükségessé vált új szabályrendeletet a képviselőtestület sem fogadta még el s így a javadalmazásra vonatkozó intézkedései természetesen, mérvadók nem lehetnek a megfelelő kiadási tételek előirányzásánál. A községi szabálytendeletet tehát előzetesen, vagy a költségvetéssel együttesen mulhatlanul le kell tárgyalni.

Tagadhatlan, hogy a feltüntetett hiányok szemelött tartásával megállapítandó költségvetés szerint kiadási többlet mutatkoznék, mi az önadóztatás mérvének fokozását vonná maga után, de bárhogyan csürjük-csavarjuk is, miután a községnek más fedezeti alapja nincsen, erre is rá kell magát szánnia, ha meg akar felelni azon feladatoknak, melyeket az adózó polgárok, a lakosok érdeke, az állami s törvényhatósági közigazgatás közvetítésének kötelessége eléje szab.

A községi — mint minden — háztartásnak alapfeltétele az anyagi képesség. Üres konyhának bolond a gazdasszonya.

Azzal, hogy a mellőzhetlen kiadások fedezetéről a költségvetésben nem gondoskodunk, csak magunkat áltatjuk s az önkormányzatot bénítjuk meg.

Nem vagyunk barátai az adózópolgárok megterhelésének, de kétségtelenül őszinték vagyunk, midőn rámutatunk az alábbi költségvetés szembeötlő hiányaira;

„Petrozsény és Vidéke” tárczája.

Elmélkedés.

Hull a fának kerges lombja,
Ritkul, fogy már a falevél
Tar-galyak közt sivatka jár,
Sirdogál a zord őszi szél.

Ismét itt vagy borongó ős,
Hogy újra hirdesd a telet.
Miért jössz vele, miért gyötörsz
Bánatos, — bús emlékezet?

Veled sirjak? Hisz zokogtam
Majd egész élttem alatt;
Csoda, hogy van köny szememben,
Csoda, hogy még ki nem apadt.

Csak álomban láttam néha
A bűbajos kies tavaszt,
Csak álomban láttam nyarat,
Mely bimbóból rózsát fakaszt.

Vajjon így lesz az örökké?
Nyílik-e majd tavasz nekem?
Enyh-tavasziért, boldogságért
Oda adnám egész élttem.

Sz. Rózika.

Mikor én kisdíák voltam.

Tudtomon kívül s bizonyára akaratom ellenére esett meg velem az a nemkülönös eset, hogy egy kis kun városban a világra jöttem. Nemigen örvendhettem ennek a szerenésnek, mert történelmi feljegyzések hiányában, hiteles szem és fültanúk igazolják, hogy keservesen sirtam s kézzel lábbal kapálództam, midőn a napvilágot megpillantottam. Mi szükségem is volt nekem arra, hogy megpillantsam a napvilágot?

Végre, beletörődtem a változtathatlan helyzetbe, majd később kedvteléssel néztem a szélmalom forgását, sőt már boszankodni is kezdtem, ha nem fújt a szél s nem forgott a dorozsmai szélmalom.

A nagyapám, meg a nagyanyám kisajátítottak maguknak a szüleimtől, hogy unalmukban legyen kívül bajlódniok. Volt is velem elég bajuk. Ők voltak az oka. Mért kényeztettek el. Alig tudtam gagyogni, már tanítottak írni olvasni. Nagyanyám németül tanított, nagyapám meg magyarul. Azt mondták, hogy nagyon jó fejem van, kibirom. Igazuk is volt. Mikor kosfejet ütöttünk a többi gyermekekkel, rendszerint én voltam a nyertes. Kalap is nagyobb kellett nekem, mint két-szerannyi idős másik fiúnak.

Aztán feladtak a kisiskolába. Kisdíák lettem. A tanító ur mindennapos vendég volt, nálunk, mégis félttem tőle, mert nagyon verette a gyermekeket. Ha rossz kedve volt végig virgácsoltatta az egész osztályt. Ilyenkor engem rendesen elküldött a nagybolba egy pakli masináért. Azt is megmondta, hogy ne siessek vissza.

Nem is mertem volna bemenni az iskolába amíg a jajgatást halottam. Ott szorongtam a folyósón, az ajtó előtt.

Egyszer a tanító ur kiszólitotta a padból Perekz Pált, egy meglelt kamaszt s ráveretett tizenkettőt, olvasatlanul. A vásott gyermek mikor felkelt, akkor kérdezte, hogy miért kapott ki:

— Azért, ebadta gazkölyke, mert rendetlenkedtél délelőtt a keresztjáró-procresszió.

— Hiszen ott se voltam, mondá a nebuló elszontyorodva.

— Nem voltál ott. Ezért még tizenkettőt kapsz. És rá is huzatta a kiszabott poreziót.

Ha meglátta a tanító ur, hogy valamelyik diszezipulus evett, attól elvette az elemőziát. Tapasztaltuk, hogy ezért nem haragszik, tehát elővettük a hazulról vitt harapni valót úgy hogy a tanító ur meglássa. Nagy kenyérszeletek kerültek ily módon a tábla alatt elhelyezett kétfülű kosárba. Óra után két erősebb fiu görnyedve vitte le az így összegyűjtött kenyérdarabokat, melyekkel meghízálta a disznóit a tanító ur.

Kötelezett tantárgy volt a németnyelv. Azok a kungyerekek, akik magyarszónál egyebet soha nem hallottak, torukukszakatából énekeltek a „Gott erhalte“-t. Nem értettük mi annak a jelentőségét, de fújtuk erősen.

Tanítottak bennünket magyarul sillabizálni is. Nehéz dolog volt ez: a — bé: ab, e — bé: eb, bé — a: ba, bé — e: be s így tovább. Azután össze kellett a szótagokat foglalnunk. Ez volt az olvasás.

Egyszer a tanító ur ezt írta a táblára: „Rákoezi lovának eltört a lába.“ Engem szólított fel hogy sillabizáljam el.

Hozzá fogtam:

— Er — á: Rá, ká-ó: kó, Rákó, cé — i: czi, kőczi, Rákőczi el-o. lo, vé-á: vá lová, czi lová, kőczi lo-

A község közigazgatási és háztartási kiadása fedezésére szolgáló bevételek:

1. Mult évi pénztári maradvány 310.27, 2. Államkölcsön kötvény kamatai 1300 korona tőke után 54.60, 3. Italmérési kártalanítási kötvény 40100 kor. tőke után 45% 1804.50, 4. Vásárvám jövedelem 1600 kor., 5. Adóbehajtási költségekből 240 kor., 6. Vágóhid haszonbérletéből 2500 kor., 7. Vadászati jogbérletből 49.20, 8. Egyéb előre nem látható vegyes bevételekből 120 kor. A törzsvagyonbeli bevétel tesz: 6678.57. 9. A község 74868 korona 23 fill. egyenes állami adójából a községi pótdadó mentesek 907 kor. 70 fill. adóját levonva a községi pótdadó kivétési alapjául marad 73960 korona 53 fillér, a fedezetlen hiány 24455 korona 71 fillér, ennek fedezésére 1 koronára esik 33%: 24406.97, 10. Körorvosi fizetés 1000 házsz. után a 20 fillér 200 kor., 11. Kórjegyzői nyugdíjalap 1000 füst után a 16 fillér 160 kor., 12. Iparostanonczok tandíjából 85 tanoncz után a 6 korona: 510 kor., 13. Iparidíjak és bírságokból 50 kor., 14. Iparostanonczok oktatására államsegély 600 kor., 15. Marek Mór fogy. adó bérlelő 11433 korona 97 fill. után 5% 571.70. Összes bevétel tesz: 33177.24. Ezzel szemben a kiadás 32625.98. Marad pénztári maradvány 551.26 kor.

A községi közigazgatási és háztartási kiadások:

1. Az ingó vagyont terhelő illeték-egyenérték és a község lakosait egyformán érdeklő adó a ./-alatti kimutatás szerint 315.28, 2. Fizetések kimutatás szerint 15040.14, 3. Előljárásági, segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzet lakbér és egyéb 2760 kor., 4. Irodaszerek és nyomtatványokra 1000 kor., 5. Előre nem látható vegyes kiadások 2000 kor., 6. Adóbehajtási költségekre 240 kor., 7. Lámpavilágítás és kezelés 1500 kor., 8. Tolonczállomási zárka 60 kor., 9. Községi közlöny, Magyar közigazgatás, Rendőri közlöny, Pénzügyi közlöny, törvény könyvek, rendeletektára kimutatás szerint 80 kor., 10. Kórjegyzői nyugdíjalap 160 kor., 11. Iparos tanonczok oktatása 1300 kor., 12. Községi óra kezelése és fentartása 80 kor., 13. Községi előljárásági, jegyzői kezelő-segéd-személyzet irodahelyiség bérlete 600 kor., 14. Mérnöki teendőkhöz tiszteletdíj 400 kor., 15. Magán gymnasium fentar-

vá Rákóczi lovát, en — a — ká: nak vának, lovának, ezi lovának, kőzi lovának, Rákóczi lovának. S így tovább. Végre az utolsó szótaghoz értem: bé — a: ba, lába, a lába, rött a lába. törött a lába, eltörött a lába, nak eltörött a lába, vának eltörött a lába, lovának eltörött a lába, ezi lovának eltörött a lába, kőzi lovának eltörött a lába s végre: Rákóczi lovának eltörött a lába. Ilyen volt még a ötvenes évek végén sőt, a hatvanas évek elején is a tanítási rendszer a magyar iskolákban. Nem esoda, hogy 4-5 évig se tudtak a gyermekek megtanulni írni és olvasni.

A takácsból, meg szücsből lett tanítók úgy tanítottak ahogy tudtak. A fegyelmet pedig testi fenyték alkalmazásával tartották fenn. Ha rossz kedvük volt, végig verették az egész osztályt. Egyik gyermek rávert a másikra.

Nem esoda, ha ezen tanítási rendszer uralma alatt felnevekedett polgárok azt hitték, hogy ők mindazt tudják, a mit oktatás útján el lehet sajátítani. Igazolja ezt azon általánossá lett felfogás, hogy a szülők rendszerint azért nem iskoláztatták gyermekeiket, mert nyíltan hangoztatott meggyőződésük szerint gyermekük „többet tudott mint a tanítója.”

Egy jómodó paraszt gazda, a tanító, meg a plebános biztatására tovább iskoláztatta egyetlen fiát. Beadta a gymnasiumba.

A fiu jól tanult, már felső-gimnazista volt. A szünidőben kikocsizott az apa tanuló fiával a tanyára. Midőn a gazdaságot megtekintették, betértek a tanyába, hol a béresgazda felesége jó ebédrel várta őket.

Sok mindenről beszélgettek. Az apa azt kérde fiától:

tására községi hozzájárulás 4000 kor., 16. Katona beszállásolás 90.56, 17. Megyei árvaház létesítése és fentartására községi hozzájárulás 250 kor., 18. A közegészségügyi teendők végzéseért községi orvosnak tiszteletdíj 200 kor., 19. Vágatási biztosí és állatvásári rendőri teendők ellátásáért 800 kor. 20. Köztisztaság 500 kor., 21. A zárda intézet felsőbb leányiskola létesítése céljából évi segélyezése 500 kor., 22. Az ujjonnan rendszeresített 5 rendőr ruházata és felszerelése 750 kor. Összes kiadás tesz 32625.98 kor.

A petrozsényi szabadelvű-párt szervezkedése.

Folyó hó 13.-án, vasárnap délután 5 órakor Petrozsény polgárai nagy számban gyűltek egybe a Wágner-szálloda nagy termében értekezletre, melyen a politikai hatóságot Janza Vazul szolgabíró képviselte.

Dr. Schulek Jenő, mint a Hátszegezen megalakult „Szabadelvű-Surányi-párt” elnöke nyitotta meg az értekezletet tartalmas, magvas, szép beszéddel s köszönetet mondott azon megtisztelő bizalomért, mely a párt elnöki tiszteire őt méltatta. Igaz ugyan — ugymond —, hogy a kibontott zászlót győzelemre vinni nem sikerült, de ez nem ok a csüggedésre, hanem inkább serkentés a szervezkedésre, mert tapasztalati tényeken alapuló meggyőződése szerint a választókerület evidens többsége sorakozott volt ezen zászló alá, de éppen a szervezetlenség okozta a párt bukását. Az eszme, melyért a döntő pillanatban kisebbségben maradt polgárok küzdöttek: a munka megbeszélése, az önállóan gondolkodó polgárok akaratának, ohajtásának érvényesülésére irányult azon nemes törekvős volt, melyet a balsiker nem tehet szárnyaszegetté, sőt arra buzdít, hogy céltudatos kitartással igyekezzünk érvényt szerezni egyéni, — társadalmi s politikai jogainknak minden téren.

Majd felolvassa Surányi Józsefnek hozzá intézett levelét, melyben köszönetet mond azon jó akarat- és lelkesedésért, melyet a hátszegi választókerület, különösen pedig Petrozsény polgárai az ő megválasztása érdekében kifejeztek s biztosítják volt hivat, hogy szolgálatára — ha tehet valamit —, mindenkor számíthatnak.

Végül kijelenti dr. Schulek Jenő, hogy az alkotmányos küzdelem elmúlt s a szabadelvű Surányi-pártot, mint ilyen szintén megszüntnek nyilváníti.

Dr. Rosenberg Ignác köszönetet mond dr. Schulek Jenőnek azon hazafias törekvésért, melylyel ezen párt zászlóját diadalra juttatni igyekezett. Ámde, zászlónkra — úgy mond — nemcsak képviselőjelöltünk neve, hanem magasatos, korszerű eszme is volt írva: a munka, a munka embereinek érvényesülése — mint ezt az el-

— Én fel nem foghatom, hogy mit tudnak veletek tanítani aanyí éven át. Igaz, hogy én csak a helybeli iskolába jártam, de 5 esztendő alatt megtanultam írni, olvasni s számolni annyira, amennyire nekem szükségem van. Mit lehet még ezen kívül tanulni, azt még elgondolni sem tudom.

— Hát filozófiát, fizikát, algebrát, asztronomiát, históriát, zoológiát, geometriát, metafizikát és még sok egyebet.

— Már kedves fiam, én halottam amit mondtál, de nem értem. Annyit tudok mint eddig tudtam.

Ezalatt két darab sült libacombot talált fel a béresgazda felesége.

— Ugyebár, két darab libacomb van ezen a tanyéron? Kérde apjától a főgymnasista fia.

— Annyi.

— Nohát, én bebizonyítom, hogy nem két-, hanem három darab ez a libacomb.

— Sokat költöttem fiam, a tanítatásodra. Nem sajnálom, de ha ezt bebizonyítod, elismerem, hogy nem hiába költöttem annyit.

— Nézen ide, édes apám! Nemde, ahol kettő van ott egy is van. Ine, itt két darab sült libacomb, lévén, egynek okvetlenül kell lenni.

— Kétségtelenül.

— E szerint van itt két darab libacomb, tehát van egys, Egy meg kettő az három. Mondá a főgymnasista, lesve a hatást.

— Helyes, nagyon helyes, — mondá az apa. Minthogy azonban én, mint apád, mégis csak többet érdelek, én kivesszem ezt a kettőt, a harmadikat edd meg te.

nők oly szépen esetelte. Ezt a zászlót továbbra is fenn lobogtatnunk s győzelemre juttatnunk kell. Utalva arra, hogy Petrozsény Hunyad-vármegyének legnépesebb, legnagyobb forgalomú községe s egy nagy jelentőségű vidék gőczpontja: felre ismert hivatását a községi, törvényhatósági s általán a közelet terén teljesítenie kell. Indítványozza tehát, hogy mondja ki ezen népes értekezlet, hogy az említett cél biztosítására szervezkedik s a petrozsényi szabadelvű-pártot megalakítja.

Lelkes éljenzéssel s általános helyesléssel fogadta az értekezlet ezen indítványt s dr. Schulek Jenő elnöklése alatt 50 tagu bizottságot küldött ki az alapszabályok kidolgozására.

Ezzel az értekezlet véget ért.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A „Hunyadvárm. Általános Tanító-Egyesület” miként már jeleztük, f. hó 25, 26 ik napjain Petrozsényben tartja meg ez évi rendes közgyűlését, melyre az iskolai ügyek iránt érdeklődő közönséget szívesen meghívja az egyesület elnöksége. F. hó 25-iken d. e. 10 órakor érkeznek vendégeink mintegy kétszázan s az állomásnál Fekete József a járási kör elnöke fogja őket üdvözölni. Onnan felvonulnak a Wagner-szállodához, hol d. e. 11 órától d. u. 1 óráig előterjesztetik: 1. Titkári jelentés, Bereck Lajos e. titkártól. 2. Pénztári jelentés, Lámpé Ferenc e. pénztárostól; s ezzel kapcsolatban a pénztár vizsgáló bizottság jelentése. 3. A jövő évi költségvetés megállapítása. 4. Folyó ügyek elintézése. 5. Indítványok, melyek a közgyűlés előtt legalább két nappal benyújtandók az elnökséghez. Délután a helyi nevezetességek megtekintése, kirándulás a Szurdukba. Okt. 26-án d. e. 8—9 ig a helybeli iskolák megtekintése és a tanítások meghallgatása. d. e. 9 órától d. u. 1 ig: 1. Megnyitó beszéd, tartja: Nehéz János, e. elnök. 2. Felolvasás a phonomimikai olvasás tanításról, Broszik Pál n.-ági igazgató tanítótól. 3. Felolvasás „A rajztanítása az el. népiskolában” tartja: Vass Imre, aninosa-bányatelepi tanító. 4. Szabadelvűadás az első segély-nyújtásról; a budapesti mentő-egyesület egyik orvos tagja által. Közébed d. u. 1 órakor a „Wagner”-féle vendéglőben, — melynek nagy termében tartatik a közgyűlés is — egy teríték ára 3 korona.

A tanítótestület tiszteletére f. évi október hó 25-en este 8 órakor tartandó hangverseny programja: 1. Nyitány, Kéler Bélától. Előadja a bányatársulat teljes zenekara. 2. A Sok és a Kevés. Felolvasás, tartja Esztergályos Gusztáv gymnasiumi tanár. 3. Tavasz. Vigjáték egy felvonásban. Írták: Hevesi és Hetényi. Előadják: (Andor) Varga Domokos, (Helén) Joanovits Katicza, (Sophie) Nikolajevics Mariska, (Káplár) Kozák Lajos, egy Katona, egy Kürtös. — Rendezi: Nikolajevics Plató. 4. Buesu. K. Hornytól. Előadja a b.-társulati zenekar. 5. Valami a természetből. Felolvasás Rédl Frigyesztől. 6. Loco. Magánjelenet Gabányitól: Előadja Bakos József. 7. Szavalat Sternid Alberttől. 8. Egyveleg. Fauszt operából. Előadja a b.-társulat teljes zenekara. Beléptidő: családjegy két korona, személyjegy 1 korona. A tiszta jövedelem felerészben a tanító segélyegylet, felerészben pedig a helybeli szegény iskolák gyermekek felruházására fordítatik.

— **Közgyűlés.** Petrozsény község képviselő testülete f. hó 24.-én, csütörtökön délután 4 órakor tartja rendes közgyűlését, melynek tárgyai:

1. Az 1901. évi pótköltségvetés tárgyalása.
2. Az 1902. évi költségvetési előirányzat, község vagyonlétár s esatolmányainak tárgyalása.
3. Az 1900. évi zárszámadás megvizsgálására kiküldött számvizsgáló bizottság jelentése alapján megválasztott bizottságok jelentéseinek tárgyalása.
4. A 80.000 korona kölcsönnek névszerint megszavazása.
5. A nagyközségi szervezeti szabályrendelet tervezetének tárgyalása.
6. Dr. Bottenstein Samunak a jégverem ügyében szóbelileg tett interpellációjára az előljáróság válaszanak tárgyalása.

— **Kimutatás.** A „H. Á. T. E.” a Vajda-Hunyadon tartott mult évi közgyűlésén elhatározta, hogy a „Ferencz József, Tanítók Házában” a hunyadmegyei tanítók, tanárok Budapesten tanuló gyermekei részére a „Hunyadmegyei Tanítók Szobája” ezimen egy 2000 koronás alapítványt tesz. — E célra való adakozás végett az egyesület elnöksége gyűjtést indított. A kibo-

esajtott gyűjtővekre ezideig a következő adományok folytak be az egyesület pénztárába: A Dévai Előlegzési Szövetkezettől 60 k., Erste Siebenbürgi Goldbergbau Actiengesellschaft (Boicza) 20 k., V. Hunyad városától 20 k., a Tizenkét apostol bányatársaságtól (Ruda) 30 k., a Boiczai tak. pénztártól 20 k., a Hunyadi m. kir. vasgyártól 37 k., Hátszeg várostól 30 k., a Szászvárosi tak. pénztártól 10 k., a dévai takarékpénztártól 10 k., Brozsik Pál nagyi áll. isk. ig. tól egy isk. mulatság jövedelméből 29 k. 46 fill. összesen befolyt tehát e szép ézélra 266 kor. 46 fill. Midőn e helyen is szíves köszönetet mond az egyesület nevében annak elnöksége, kéri egyuttal e nemes vármegye nagy közönségének további jóakaró, megsegítő támogatását e nemes ézélra való törekvésében. Déván, a „H. A. T. E.” központi választmányának 1901. évi szeptember hó 28-án tartott üléséből; kiváló tisztelettel: Nehéz János, e. elnök. Bereczky Lajos, e. titkár.

— **A Hunyadmegyei községi és körjegyzők egylete** 1901. évi október hó 23-ik napján délután 2 órakor Hátszegen az „Ara y bárány”-szállóban évi rendes közgyűlést és ezt megelőzőleg október 23-ik napján délelőtt 10 órakor ugyanott választmányi ülést tart. A közgyűlésre az egyleti tagokat Popovics Dénes egyleti elnök s Farkas Béla egyleti jegyző meghívta.

— **A Zsilbe zuhanó f. hó 17-én éjjel** a lupényi hídról Éltető Lajos ottani lakos. Az esőzés folytán megáradt víz hullámai elsodorták az illetőt, kit Simon Balázs kereskedő élete kockáztatásával mentett ki a halálos veszedelemből.

— **Fogorvos Petrozsényben.** Edenburg Armand fogorvos állandóan letelepült Petrozsényben s műtermét a főutezán, a Krausz Józsefné házában rendezte be. Mai számunkban közölt hirdményére felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

— **Beküldetett.** A Gerbert-ház építése folytán már több mint fél óta akadályozva van a Kigyó utczában a közlekedés. A keskeny utczában van a mészgödör, felvannak balmozva az építési anyagok, a szükségesetlen álványoktól stb. nem lehet ott közlekedni. Kíváncs volt, hogy az arra járók érdekére is lenne valahány egy kis tekintet. (A kigyó-utczai lakosok.)

TANÜGY.

A hunyadmegyei tantestület zsili járási köre f. hó 16-án tartotta rendes közgyűlést Lupényben.

Az elnöki megnyitó beszéd szerint:

„Büszke önértéssel tekinthetünk a multira, jelenünk a legszebb reményekkel kecsegtet. Az érdek lázas küzdelmeinek eredménye és az a jelen, melynek vívmányai paedogiai szempontból is biztos zálogai egy jobb jövőnek, kitörülhetetlenül van a nemzet millióinak szívébe vésvé. Veterán tagtársak, ti kik a nagy munkában megállhattok a helyet, mint szelvések között az egyedül álló eredéves tölg, ti kik harcolva a sok-oldalu személyeskedésekkel, s annyi nélkülözések között türve nem egyszer a magasra kiemelkedő kalászhoz hasonló gunyolódásait, — hogy nem görnyedtetek meg azt szakadatlan munkásságotoknak és a tanító szívéből soha ki nem oltathó lángoló hazaszeretnek köszönhetjük. A népek nagyjai és koronás fők peesételték meg nyilatkozataikkal, hogy azt a drága földet, hazájukat, melyet az ösök és hősök életet és vért kívánó dúló harezok között védtek meg, — ma a nemzet nap-számosai zászlójukra tűzve a hazaszeretetet, vallásságot és a vasszorgalommal párosult munkaszeretetet, képesek az egész világot fenyegető legveszélyesebb ellenségei a tudatlansággal a biztos győzelem kilátásba helyezésével szembe szállva gyilkoló fegyverek nélkül megvédeni. És milyen jól esik a mi lelünknek, hogy ebben a nagy küzdelemben segítő kezét nyújtja a nagy társadalom.

A hajdani közönyösséget széles e hazában a kunyhótól a palotáig a nevelésügy és az annak apostolai iránti lankadatlan éber érdeklődés váltotta fel. Ime egy eléggé el nem ismerhető követésre méltó példa. Eme határszéli végponton, hol egy negyed századdal ezelőtt az ipar és kereskedelemnek elvetett magvát sem észleltük, ma egy hatalmas bányavállalat nagymérvű anyagi áldozatokkal, kitartó hangyaszorgalommal megteremtett egy a kor kívánalmainak megfelelő ipartelep. A munka megteremtette gyümölcsét. Ez az üzleti szelleműt áthatótt vállalat nemcsak kizárólag a tulajdonképpeni bányáipar fejlesztésére szentelte tőkéjét. Nemes ambícióól áthatva és szem előtt tartva azt, hogy állandó la-

kosokat ipartelepén csak úgy biztosíthat magának, ha a kultura oltárára is visz áldozatot, megmutatta azt, hogy a Hunyadmegyében lévő aránylag sokkal nagyobb vállalatokkal szemben mennyire ki lehet e téren emelkedni, ha a hazaszeretet lángoló szellemétől vannak az alkalmazottak áthatva.

A társulat Budapesten székelő igazgatója valamint itt levő képviselői Muguet Kolozs bányaigazgató Dr. Kálmán János társulati titkár a gondnokság derék elnöke valamint az összes buzgó gondnoksági tagok ezen határszéli öröklőmáknak Lupénynek fejlődésében kitörülhetlen érdemeket szereztek.

Az iskolák és annak munkásai iránt tanusított jóakarát lupényi derék kartársainkat buzdítá arra nézve hogy nemes gondolkozásu lakosságában nem hiányzik az elismerés, de a megvédés se, ha a tanítók oly páratlan szorgalommal és odaadással teljesítik nehéz kötelességeiket mint eddig.”

Az éljenzéssel fogadott elnöki megnyitót megelőzőleg Kekel József áll. tanító ismertette Attilát a 6-ik osztálynak, elismert kitünő előadásban. Majd Vass Imre aninoszai társulati tanító tartott gazdag tapasztalatokon alapuló érdekes felolvasást a: „Jövő század A B C-jéről”, melynek valamely szaklapban leendő közetétele felkérte.

Köszönettel és elismeréssel adóztak a kör tagjai Nagy Miklós áll. tanítónak, párisi tapasztalatainak paedagogiai szempontból történt ismertetéseért.

A kör elnökévé titkos szavazással: Fekete József, alelnökévé: Vass Imre s jegyzőjévé: Csutak Gáspár áll. tanítók 3 évi időtartamra megválasztattak.

Fekete József elnök felkérte a kör tagjait, hogy az ált. tanító egyesület f. hó 26-iki közgyűlése alkalmából közreműködni szíveskedjenek, hogy kedves vendégeink jól érezzék magukat.

Gyűlés után társas ebéd volt a kaszinóban s szebbnél szebb felköszöntéseket mondottak: Fekete József, éltette a hazafias missziót teljesítő bányatársulatot s vezetőit, a gondnokságot a község s az egyházak jelen levő képviselőit, lelkeszeit. Szalánczy Zoltán a bányatársulat és a gondnokság nevében élteti a tanítókat. Vass Imre a nőket éltette. Kósa Mihály elismeréssel adóz azon hazafias működésért, melyet az Urikány-Zsilvölgyi Magyar Köszönbánya Részvény-Társaság itt a haza végvidékén kifejt s nemes bizonyítékát adja azon igaz hálának, melyet a magyar-haza iránt érez. Élteti a bányatársulatot, annak igazgatóját Muguet Kolozst és derék tisztviselőit.

Klemenzy János a kokszygár üzemvezető mérnöke lelkes szavakban éltette a szép Magyar hazát a lovagias és nemes magyar nemzetet. Buday János r. kath. plebános a népnevelés apostolait, a tanítókat éltette.

Délután 3 órakor Buday plebános, Krizkó Bohus főmérnök és Klemenzy János mérnök kalauzálása mellett megtekintették az új róm. kath. templomot és a nagy-szabásu kokszyzó kemencéket. Este a Sztójka Béla ig. tanító és a társulat vendégei voltak a tanítók.

A járási kör tagjai a bányatársulati gazgatósága, az előjáróság és a tanügybarátok iránti háláérzetével távoztak.

Sz. 1031/1901

Árverési hirdmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a puji kir. járásbírósnak 1899. V. 185 számú végzése következtében Magy. belga fémipargyár javára **petrozsényi Berger Adolf** ellen 200 kor. — fillér s jár. erejéig 1899. évi június hó 12-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján felülfoglalt és 691 kor. 20 fillre becsült következő ingóságok, u. m.: szobaberen-dezés, ágyneműek és ruhaneműek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbírósnak 1901-ik évi V. 636/2 számú végzése folytán 200 kor. — fill. tőkekövetelés, ennek 1898 évi október hó 30 napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltó díj és eddig összesen 61 kor. 30 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Petrozsényben alperes lakásán leendő eszközlésre 1901. november hó 2-ik napjának d. e. 1/21

órja határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozők ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el tognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pujon, 1901 évi október hó 11-én.

Rácz József,
kir. bír. végrehajtó.

HIRDETÉSEK:

Fogászati műterem.

Van szerencsém Petrozsény és vidéke nagy érdemű közönségének becses tudomására hozni, hogy Petrozsényban a főutezán **KRAUSZ JÓZSEF-né** 768 szám alatti házában

fogászati műtermet

nyitottam.

Midőn ezt jelentem, tisztelettel jelzem, hogy az ősmert modern fogtechnikai műveletet a legjobbnak bizonyult módszer szerint végzem.

Fogak és fogsorok mesteri kivitelben, kitünő anyagból.

Szájpadlás nélküli műfogak és fogsorok készítése a gyökereknek eltávolítása nélkül.

Szenzációs ujdonság.

Kiváló tisztelettel:
Edenburg Armand

Fogorvos.

Dr. Cserey Zsigmond a budapesti fogászati Klinika volt assistense állandóan Déván telepedett meg.

Rendel fog- és szájbetegeknek
9—12 és 2—5-ig.

Mosó és vasaló üzlet.

Alulírottak tisztelettel jelentjük Petrozsény és vidéke nagyérdemű közönségének, hogy Petrozsény főutezájában a **Junger Simon-féle** házban

mosó- és vasaló-üzletet

nyitottunk, hol fehérneműk felelősség mellett a legjutányosabb áron mosatnak és vasaltatnak.

Szíves pártolást kérnek kiváló tisztelettel:

Deák Eszter és Társa.

